

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.093/2016/5.

A tanács tagjai: .Vezekényi Ursula a tanács elnöke

.Osztovits András előadó bíró

.Pethőné dr. Kovács Ágnes bíró

A felperesek: I. rendű,

II. rendű

A felperesek képviselője: Kun Péter Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr.
Kun Péter ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Karászi Viktor Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Karászi Viktor ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű és II. rendű
felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi
Ítéltábla 29.Gf.40.432/2015/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék
9.G.41.411/2012/85. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű felperest 1.707.500 (egymillió-hétszázhétezer-öttszáz) Ft, a II. rendű felperest 5.592.600 (ötmillió-ötszázkilencvenkétezer-hatszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költség alperes részére 15 napon belüli megfizetésére.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az A C P Kft-t (a továbbiakban: ACP Kft.) - 2007. március 12-én kelt társasági szerződés alapján - 2007. április 10-én jegyezték be a cégnyilvántartásba. Az I. rendű felperes a bejegyzést megelőzően tárgyalásokat folytatott a Budapesti ingatlan megvásárlására,

melynek eredményeként 2007 márciusában 984.236,70 eurót utalt át az Zrt. eladónak szerződéskötési biztosíték címén. Az ACP Kft. az alperes jogelődjénél hitel folyósítása iránti kérelmet terjesztett elő a perbeli ingatlan megvásárlásához.

- [2] 2007. május 22-én az alperes jogelődje 8.000.000 euró összegre az ACP Kft-vel devizakölcsön szerződést kötött. 2007. június 29-én az ACP Kft. megkötötte az adásvételi szerződést, amelyben rögzítették, hogy az I. rendű felperes által szerződéskötési biztosítékként átutalt 984.236,70 euró összegről engedményezési szerződés alapján a vevő jogosult rendelkezni, és így azt beszámítják a vételárba. Ugyanezen a napon az I. rendű felperes és az ACP Kft. kölcsönszerződést is kötött 984.236,70 euró összegre, ezzel a szerződéssel beszámítás útján rendezték az engedményezett követelés ellenértékét.
- [3] 2007. március 16-án a II. rendű felperes jogelődje (a továbbiakban: II. rendű felperes) 3.000.000 euró összegű szerződést kötött az ACP Kft-vel üzleti tevékenység finanszírozására, amely összeg átutalására 2007. május 18-án került sor.
- [4] A perbeli ingatlan tulajdonjogát az ACP Kft. megszerezte, de a vagyonszerzési illetéket már nem tudta egy összegben megfizetni. 2008 áprilisában az alperes jogelődje felé már nem tudott kamatot sem fizetni és nem fizette meg a beruházáshoz kapcsolódó látványterv előtanulmányt készítő vállalkozó díját sem.
- [5] 2008. december 12-i kezdő időponttal a Fővárosi Törvényszék elrendelte az ACP Kft. felszámolását, amely eljárásban mindkét felperes bejelentette a hitelezői igényét. A perbeli ingatlan tulajdonjogát a felszámolási eljárásban a C E Kft. szerezte meg. A II. rendű felperes hitelezői igénye nem térült meg, az I. rendű felperes hitelezői igényét a felszámoló jogalap nélkülinek minősítette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperések módosított keresetükben elsődlegesen a Ptk. 339. §-a, másodlagosan a Ptk. 348 §-a, harmadlagosan a Ptk. 6. §-a alapján kérték az alperes kötelezését az I. rendű felperesnek 1.126.017 euró és járulékai, a II. rendű felperesnek 4.804.839 euró és járulékai megfizetésére. Állították, az alperes jogelődje a rá vonatkozó szakmai és jogi szabályokat a hitelkérelem elbírálása és a devizaszerződés megkötése során nem tartotta be. A felperések a beruházásba azért fektettek be, mert a jogszabályok és a nyilvános banki szabályok alapján garantálnak tartották a prudenciális követelmények megtartását, és ezáltal biztosítottak látták az ACP Kft. projektjének megvalósulását.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte

az I. rendű felperest 6.830.060 Ft, a II. rendű felperest 22.370.415 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére. Megítélése szerint a felperesek nem tudták bizonyítani, hogy az alperes jogelődjének jogellenes magatartásával okozati összefüggésben következett be a kár. A Ptk. 348. §-ára alapított kárigénnyel kapcsolatban azt fejtette ki, nem volt megállapítható, hogy az alperes jogelődjének alkalmazottai felperesek felé olyan jogellenes magatartást tanúsítottak volna, amellyel okozati összefüggésbe hozhatók lennének az ACP Kft-vel kölcsönszerződést aláíró feleknek a kölcsönt felvevő szerződésszegéséből eredő káruk. A Ptk. 6. §-ára alapított igény körében kifejtette: az alperes jogelődje és alkalmazottai bizonyítottan nem ösztönözték a kölcsönszerződések megkötésére a felpereseket akként, hogy a tervezett beruházás finanszírozásába mindenképpen és minden biztosíték nélkül vegyenek részt.

- [9] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az I. rendű felperest 3.415.000 Ft, a II. rendű felperest 11.185.200 Ft másodfokú perköltség megfizetésére. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a Ptk. 339. §-ára és a Ptk. 6. §-ára alapított kárigényeknek ugyanaz a magatartás nem lehet a ténybeli alapja. A felperesek az elsődleges és a másodlagosa kereseti kérelmük kapcsán azt a tényállítást tették, hogy a bekövetkezett kárukat közvetlenül az alperesnek az ACP Kft-nek nyújtott kölcsön okozta. A másodfokú bíróság szerint a felperesek kára azonban nem ebből az alperesi magatartásból, hanem abból ered, hogy az általuk nyújtott kölcsönt a ACP Kft. nem fizette vissza. Az állított kár tehát nem az alperes megjelölt magatartásának a következménye, az oksági kapcsolat hiányában a kártérítési igény nem megalapozott.
- [10] A Ptk. 6. §-a szerinti igény körében a másodfokú bíróság azt emelte ki: az alperesnek semmiféle szándékos, a felperesek felé irányuló magatartása nem volt, ami a felpereseket alapos okkal arra indíthatta, hogy az ACP Kft-nek minden biztosíték nélkül kölcsönt nyújtsanak. Az alperes nem tartozhat felelősséggel azért, hogy a felperesek milyen feltételezésekben bízva nyújtottak kölcsönt. A másodfokú bíróság szerint a biztosíték nélküli kölcsönnyújtás a vagyontalan cég részére olyan önhiba, amely a Ptk. 6. §-ára alapított igényt önmagában kizárja. A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a perköltség mértékét helyesen állapította meg, figyelemmel a pertárgy értékre.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereseti kérelmüknek helytadó határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet a Ptk. 339. §-ába, 348. §-ába,

6. §-ába, valamint a Pp. 164. § (1) bekezdésébe, 206. § (1), (2) bekezdéseibe, 221. § (1) bekezdésébe, 386/M. § (6) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.

- [12] A Ptk. 339. §-ára és 348. §-ára alapított kereseti kérelmük vonatkozásában előadták, az eljáró bíróságok tévesen, jogszabálysértő módon állapították meg az ok-okozati összefüggés hiányát, illetve hagyták figyelmen kívül az alperes jogellenes magatartását. E körben kiemelték a felperesek kifejezetten arra tekintettel nyújtották a nagy összegű kölcsönöket az ACP Kft-nek, mert az alperes jogelődje pozitívan bírálta el a hitelkérelmet. Az alperes által nyújtott hitel önmagában azt közvetítette a felperesek felé, hogy az alperes betartotta a jogszabályok és saját hitelezési szabályzatában foglalt előírásokat és ebből következően olyan beruházást finanszírozott, amely megvalósítható és amely kapcsán az alperes által a hitel visszafizetésre kerül. Az alperes károkozása abban áll, hogy ezeket a szabályokat megszegte és ezzel okozati összefüggésben a felpereseknek a keresettel érvényesített jog értékével egyező összegű kárt okozott.
- [13] Eljárásjogi jogszabálysértésként hivatkoztak arra, hogy az eljáró bíróságok több bizonyítási indítványuknak indokolás nélkül nem adtak helyt, a rendelkezésre álló bizonyítékokat pedig okszerűtlenül mérlegelték és tévesen, hiányosan állapították meg a tényállást.
- [14] A Ptk. 6. §-a körében azt adták elő, hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a szerződéses konstrukció zártságát, tehát azt, hogy az egyik ügylet a másik nélkül nem megy teljességbe. Ennek a zárt szerződéses konstrukciónak volt a lényegi eleme – és ez adta a benne résztvevők biztosítékát –, hogy a szerződéses felek rájuk irányadó jogszabály és szerződéses rendelkezések betartásával járnak el. Az alperes jogellenes magatartása volt az okozója annak, hogy a zárt konstrukció nem töltötte be védelmi szerepét.
- [15] A felperesek állították azt is, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 206. § (1), (2) bekezdéseibe és a 221. § (1) bekezdésébe ütköző módon állapították meg az perköltség összegét.
- [16] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a felperes által hivatkozott indokokból nem jogszabálysértő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az alábbi indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.
- [18] Eljárási jogszabálysértésként a felperesek a bizonyítási eljárás hiányosságát, a bizonyítékok nem megfelelő mérlegelését, az indokolási kötelezettség megsértését állították. A Kúria következetes joggyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye. A felülmérlegelésre csak akkor van lehetőség, ha nyilvánvalóan okszerűtlen a

következtetés, a bizonyítékokból kizárólag a megelőzően eljáró bíróságtól eltérő következtetés lett volna levonható (BH.2013.119). Ilyet a Kúria a jelen eljárásban nem észlelt.

- [19] A Kúria hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság igen kiterjedt tanúbizonyítást folytatott le. Ezen bizonyítékokat is mérlegelve nem találta megállapíthatónak azt a tényt, hogy az alperes egyes munkavállalói az ACP Kft-vel, annak ügyvezetőjével összejátszottak volna. Felperesek által hivatkozott azon eljárási jogszabálysértés, hogy egyes tanúk ismételt kihallgatására, más tanúk szembesítésére nem került sor, nem minősült a Pp. 275. § (3) bekezdése szerinti az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási szabálysértésnek, figyelemmel arra, hogy a felperesek maguk sem valószínűsítettek olyan tényt, körülményt, amelyekből az következne, hogy az alapján a bíróságoknak más következtetésekre kellett volna jutniuk. A felperesek által beszerzett magánszakértői véleményben írtaknak a később kifejtettekre tekintettel ügydöntő jelentőséget a Kúria sem tudott tulajdonítani.
- [20] A Kúria megítélése szerint a perben eljáró bíróságok Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségüknek a szükséges terjedelemben tettek eleget. Nem hagyható figyelmen kívül e körben, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, így nem volt szükséges megismételnie minden egyes, helyesnek tartott jogi indokot.
- [21] Anyagi jogszabálysértésként a felperesek a Ptk. 339. §-ára, 348. §-ára, 6. §-ára hivatkoztak. A Kúria kiemeli, hogy lényeges körülmény tekintetében tér el a tényállás az I. rendű és a II. rendű felperesek tekintetében. A II. rendű felperes jogelődje akkor kötötte meg a kölcsönszerződést az ACP Kft-vel, amikor az alperes még nem döntött a kölcsön folyósításáról, ehhez képest az I. rendű felperes az alperesi kölcsönszerződés megkötését követően nyújtotta a kölcsönt.
- [22] A Kúria hangsúlyozza, hogy a II. rendű felperes és az ACP Kft között a kölcsönszerződés, 2007. március 16-án jött létre. Az ACP kft-t csak pár nappal korábban, 3 millió Ft-os törzstőkével hoztak létre, még előtársaságként működött. E kölcsön célja a szerződésben írtak szerint a kölcsönvevő üzleti tevékenységének finanszírozása volt (3. pont), a kölcsön lehívására bármikor sor kerülhetett (4. pont). E kölcsönszerződés megkötésének időpontjában az alperes még nem döntött az általa nyújtott kölcsön folyósításáról, így nem állapítható meg, hogy a II. rendű felperes kölcsönnyújtásához az alperes bármilyen magatartása is hozzájárult volna. Nincs jelentősége annak a ténynek, hogy a II. rendű felperes a kölcsönt ténylegesen mikor folyósította, hiszen annak összegét a szerződés szerint az ACP Kft. bármikor lehívhatta. A Kúria megítélése szerint mindebből az következik, hogy az alperest a saját, illetve munkavállalói magatartása miatt kártérítési felelősség nem terheli. A Ptk. 6. §-ára alapított kereset sem alapos. Amennyiben a II. rendű felperes az alperes által nyújtott kölcsönszerződés aláírását követően kötötte volna meg a kölcsönszerződést, akkor sem lenne

alapos a felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértés az alább - az I. rendű felperes szerződéskötése körében kifejtettek - szerint.

- [23] A felperesek kereseti kérelmében előadott, a per során végig fenntartott jogi érvelés lényege az volt: bíztak abban, hogy ha az alperes az ACP Kft. által kért kölcsönt nyújtja, akkor a saját kölcsönük visszafizetésére alappal számíthatnak. A Kúria ezt az álláspontot - az eljáró bíróságokkal egyezően - nem találta helytállónak. Más által nyújtott kölcsön, még ha azt egy prudensen működő bank is adja, nem mentesíthet harmadik személyeket azon kötelezettségük alól, hogy szerződéskötésük során az általános elvárható gondosság követelményét betartva, körültekintően járjanak el. Ha pedig ezt elmulasztják, annak következményeit harmadik személyre, még ha az bank is, nem háríthatják át.
- [24] A Kúria a perben eljáró bíróságokkal egyezően úgy ítélte, hogy a felperesek a konkrét perbeli esetben sem háríthatják át az alperesre a fenti követelményeknek nem megfelelő eljárásuk következményét. Önmagában abból, hogy az alperes kölcsönt nyújtott, nem következik az, hogy az így finanszírozott vállalkozási projekt sikeres lesz. Az alperes a saját bankszakmai szempontjai figyelembevételével döntött a kölcsön nyújtásáról, annak feltételeiről. Az általa mérlegelt körülmények nem szükségszerűen azonosak azzal, amit más hitelnyújtóknak kell mérlegelniük. Az alperesnek az ACP Kft. hitelkérelmének elbírálása, a kölcsönszerződés megkötéséről szóló döntése körében esetlegesen nem körültekintő eljárása az I. rendű felperes felé nem alapozhatja meg kártérítési felelősségét sem a Ptk. 339. § (1) bekezdése, sem 348. §-a alapján az adott bizonyított tényállás alapján. Az I. rendű felperes a saját kölcsöne nyújtásakor tudott az alperes által nyújtott kölcsönről, de tényként rögzíthető, hogy az alperes semmilyen nyilatkozatot nem tett a felperesek felé az ACP Kft. helyzetét, a projekt megalapozottságát illetően. Ebből is következően az I. rendű felperes részéről fennálló önhiba önmagában kizárja a Ptk. 6. §-a szerinti igény jogosságát.
- [25] A Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett azon jogi állásponttal, hogy a Hpt. 78. § (1) és (4) bekezdésének megsértésére a felperesek nem hivatkozhatnak, tekintettel arra, hogy ezen rendelkezések célja a bank ügyfelei, befektetői érdekének védelme. A konkrét perbeli esetben a felperesek nem tartoznak ezen személyek közé.
- [26] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben az eljáró bíróságok által megállapított perköltségek mérséklését is kérték. Bár volt olyan érvelésük miszerint a kölcsön folyósításakor árfolyamot kellene irányadónak tekinteni, nem támadták a pertárgy értékének meghatározását. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben e körben azt adták elő, hogy az alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel nem állt arányban a megállapított perköltség, azt mérsékelni kellett volna. A Kúria utal arra: felülvizsgálati eljárásban csak jogszabálysértés vizsgálható, az,

hogy az elsőfokú bíróság mérséklésre okot adó körülményt nem észlelt, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdését nem alkalmazta, jogszabálysértésként nem értékelhető.

- [27] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [28] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes - figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire, az alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [29] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. április 26.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró